

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemanje
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Unifikacija naše uprave

K osnutku zakona o mestnih občinah

V naši zakonodaji je že od ustanovitve Jugoslavije sem glavno načelo u n i f i k a c i j a, zlasti pa unifikacija u p r a v e. Da je to načelo z načelnega stališča pravilno, tega menda nihče ne more oporekati in tudi ne oporeka, drugačno pa je to vprašanje s p r a k t i č n e strani. Tu so se slišale vedno kritike in se še slišijo, kajti nobenega dvoma ni, da zakonski kompromis, ki unificira tako, da daje neki pokrajini več kakor zmore, drugi pa jemlje česar ne more več pogrešati, ne ustreza ne eni ne drugi. Zgodovinski razvoj, politični, kulturni, socialni, gospodarski, upravni itd. je bil v posameznih naših jugoslovanskih pokrajinah tako različen, kakor so bile države, katerim so te pokrajine nekoč, morda celo še pred dobrimi petnajstimi leti pripadale: Avstriji, Ogrski, Srbiji, Črni gori in Turčiji. Zbrisati vse sledove tega razvoja, je delo dolgih desetletij ali pa celo stoletij, zato doseže formalna unifikacija le prečesto samo zunanji videz, stvari same v bistvu skoraj čisto nič ne spremenijo. Zato bi bilo glede marsikaterega vprašanja dosti koristnejše, če bi se trdila unifikacija opustila in bi se izdali le okvirni zakoni, ki bi bili bolj gibčni in bi vsem ustregli.

To bi moglo v polni meri veljati tudi glede zakona o mestnih občinah, ki je bil pred dnevom izročen študijskemu odboru in bo v začetku meseca julija razpravljala o njem narodna skupščina. Če kje, potem se je prav tu pokazalo, kako težko je tako delo, kajti med mesti posameznih banovin naše države obstojajo nenavadno velike razlike. Med tem, ko imamo mi Sloveni mesta s popolnimi samoupravami, to se pravi s prenešenimi delokrogi okrajnih glavarstev, tako, da vrše ljubljanski, mariborski, celjski in ptujski župan obenem tudi posle okrajnih glavarjev, imajo drugod kombinacije vseh mogočih vrst. Zanimivo je pri tem n. pr., da niti dalmatinska mesta, ki so bila pred l. 1918. pod avstrijsko upravo, ne poznajo avtonomije v slovenskem smislu. Tem slabše je seveda drugod, zlasti v pokrajinah, ki so do l. 1912. pripadale Turčiji. Dati tem mestom avtonomijo s popolnim prenešenim delokrogom bi pomenilo naložiti jim delo in bremena, ki jih ne zmorejo, zato je razumljivo, da se sedaj u p i r a j o in odklanjajo celo tiste agende prenešenega delokroga, ki jim jih osnutek novega zakona o mestih določa. Čisto drugače je zopet z našimi s l o v e n s k i m i m e s t i. Ta so si pridobila popolno avtonomijo že v davnem srednjem veku in so jo ohranile neokrnjeno kljub vsem ogromnim spremembam, ki so se v vsakem oziru izvršile od takrat do danes. Odpor proti temu, da bi izgubila pravice, ki so jih imela dolga stoletja pod vsemi vladavinami, je popolnoma r a z u m l j i v. Osnutek novega zakona o mestnih občinah je tako vzbudil nešteto akcij in intervencij, ki si nasprotujejo prav v t e m e l j n i h zadevah. To kar hočemo mi, nečemo mnogi drugi, to, kar hočemo dru-

gi, zopet nočemo mi. Stališče notranjega ministra, študijskega odbora je zato nenavadno težavno. Vendar ne gre tu samo za avtonomijo s prenešenim delokrogom, marveč še za celo vrsto drugih, morda manj važnih, a še vedno pomembnih vprašanj. Tako bi po osnutku zakona bili postavljeni vsi sedanji mestni uslužbenci na r a z p o l a g o in mestne uprave bi jih lahko pridržale še nadalje v službi, lahko pa tudi odpustile brez odpravnine in pokojnine. Nadalje določa popolno izenačenje vseh mestnih uslužbencev z d r ž a v n i m i, tako glede kvalifikacije, napredovanja in plač ter pokojnin. Glede volitev pa določa imenovanje ene tretjine svetnikov, a najmočnejši listi daje zopet dve tretjini odbornikov, župana in podžupana. Tudi to ne ustreza našim razmeram. Razveljavljanje dosedanjih pragmatiziranih pravic mestnih uslužbencev bi pomenilo veliko socialno, a tudi sploh pravno krivico, popolno izenačenje z državnimi nameščenci bi pa spet onemogočilo, da bi imela mesta še nadalje na svojih mestih, kakor na primer na mestih ravnateljev svojih podjetij itd. s t r o k o v n j a k e, ki so potrebni. Pobegnili bi v zasebne službe, naraščala pa ne bi bilo. Mimo tega pa imajo naša mesta tudi nastavlence, ki so plačani s l a b š e kakor so državni, kar izdatke nekako le izenačuje.

Naša avtonomna mesta so zato skupaj z našimi ministri, senatorji, poslanci, voditelji JNS in raznimi korporacijami, zlasti gospodarskimi, zastavila vse svoje sile, da nas novi zakon ne oškoduje in nam ne vzame tistega, kar smo stoletja že imeli. Že poprej smo pa dejali, da je položaj notranjega ministra, kakor tudi odbora skupščine in senata zelo težaven. Kljub temu pa izgleda, da se bo dalo rešiti veliko, četudi morda ne prav vse. Gospod minister je že obljubil, da bo dal našim mestom v zakonu možnost, da se uresničijo njihove upravičene zahteve. To se bo menda zgodilo z dostavki, ki bodo omogočali tudi okvirno pojmovanje. Zaenkrat je gotovo, da nam bo prenešen delokrog ostal, boj se bje samo še za o b r t n i referat, ki je še posebno važen. Upamo zato, da bo g. minister popustil tudi v tem in bo avtonomija naših mest ohranjena. Pa tudi glede uradništva se bo, upajmo vsaj, našla zadovoljliva rešitev. Določba o imenovanju tretjine odbornikov bo pa najbrže ostala in se bo dalo kvečjemu doseči to, da se bo sta župan in podžupan volila po imenovanju virilistov; a gotovo to le ni. Slovensko vodstvo JNS stoji glede tega načelno na stališču čistega proporcionala in predlaga, naj bi se s tem omogočil prehod od dosedanjega čisto političnega do stanovskega občinskega odbora. Na vsak način pa nas prav ta zakon o mestnih občinah globoko prepričuje, da tista unifikacija, ki si jo načelno vsi želimo, v p r a k s i vendar še ni izvedljiva in bi bila zato koristnejša v takih primerih o k v i r n a zakonodaja. -r.

Razburjenje revizionistov

Odmevi Barthoujevega obiska v revizionističnih krogih Madžarske in Italije - Revizionistična seja madžarskega parlamenta

RIM, 27. junija. V tukajšnjih političnih krogih se zatruje, da je vzbudila konferenca male antante, kateri je sledil še obisk Barthouja v Bukarešti in Beogradu, na Madžarskem veliko ogorčenje. V Budimpešti so zaradi tako ostrega nastopa proti vsaki diskusiji o reviziji mirovnih pogodb zrevoltirani. Revizionisti, zlasti omladinci, pritejajo ogorčene demonstracije proti mali antanti in Franciji in so poslaništva omenjenih držav močno zastražena. Pa tudi v Italiji z zadnjimi manifestacijami v Bukarešti in Beogradu niso zadovoljni. Splošno naglašajo, da je šel Barthou predaleč, ko je obljubil Romuniji in Jugoslaviji vojaško zaščito proti vsakemu revizionizmu. Dokazati skušajo, da je s tem ogrožena »mirovna politika«, za katero se zavzema Italija in da so se zmanjšali tudi izgledi za zblizanje in sporazum med Rimom in Parizom. Po italijanskem mnenju je »ostala Francija nepoboljšljiva«.

BUDIMPEŠTA, 27. junija. Sinoči se je

sestala madžarska poslanska zbornica zadnjič pred začetkom parlamentarnih počitnic, ki bodo trajale do 23. oktobra. Sinočna seja je bila sklicana zato, da protestira proti antirevizionističnim izjavam Barthouja, Titulesca in jugoslovanskega ministrskega predsednika Uzunovića o priliki Barthoujevega bivanja v Bukarešti, odnosno Beogradu. Na seji so govorili zastopniki vseh frakcij, ki so se soglasno izrekli za ohranitev revizionističnega kurza v madžarski zunanji politiki. Zahtevali so, naj vlada nadaljuje to politiko do uresničenja. Vsa seja je izzvenela v eno samo manifestacijo za revizijo trianonske mirovne pogodbe. Ker je ministrski predsednik Gömbös bolan, je govoril v njegovem imenu zunanji minister Kanya, ki se je poslancem tudi zahvalil za podpiranje vladne zunanje politike. Minister je izjavil, da bo vlada zvesto nadaljevala svoj boj za obnovitev velike Madžarske.

Barthoujevo slovo od Beograda

ZADNJI POPOLDAN IN VEČER BIVANJA V NAŠI PRESTOLNICI. — ZAKLJUČNA KONFERENCA IN ODHOD.

BEOGRAD, 27. junija. Senat in narodna skupščina sta podarila po večerajšnji seji francoskemu zunanjemu ministru Barthouju dve dragoceni pirotski preprogi. Po odhodu iz narodne skupščine si je visoki gost ogledal razne zanimivosti in znamenitosti Beograda, potem se je udeležil kosila v Jockey-klubu, ob 17. uri je pa nadaljeval in zaključil svoja posvetovanja z zunanjim ministrom Jevtičem. Ob 18.30 je sprejel jugoslovanske no-

vinarje ter se jim zahvalil za pozornost, ki so jo mu posvetili o priliki prihoda in bivanja v Jugoslaviji. Obenem jih je prostil, naj sporoče vsemu narodu njegove pozdrave in zahvalo. Po intimni večerji pri Jevtiču, se je Barthou ob 21.45 podal s svojim spremstvom na kolodvor, kjer so bili že zbrani člani vlade, poslanci, visoki uradniki, senatorji, poslanci, novinarji itd. S kolodvora se je burno pozdravljen odpeljal ob 22.05.

Ustavitev terorizma v Avstriji

LONDON, 27. junija. »Observer« poroča z Dunaja, da so pristaši avstrijske narodnosocialistične stranke dobili nalog, da takoj prenehajo s terorističnimi akcijami v Avstriji. Dobro informirani politični krogi trde, da je izdalo vodstvo nemške narodnosocialistične stranke ta odlok takoj po sestanku Habichta in kancelarja Hitlerja.

NAŠ KRALJ POVABLJEN V PARIZ.

PARIZ, 27. junija. Zunanji minister Barthou je povabil jugoslovanskega kralja Aleksandra na uradni obisk Pariza. Kralj se bo odzval povabilu v jeseni.

OSTREJŠI KURZ NA POLJSKEM.

VARŠAVA, 27. junija. Politični krogi pričakujejo rekonstrukcijo vlade v zvezi z imenovanjem notranjega ministra. Trdijo, da bo to mesto zasedel lvovski vojvoda, general Belino Prašnjovsky in menijo, da bi pomenilo njegovo imenovanje oster kurz v notranji politiki. Širijo pa se nadalje istočasno tudi vesti o agitaciji komunistov in članov židovske socialne zveze.

PONESREČEN ATENTAT NA GANDHIJA.

LONDON, 27. junija. Po vesteh iz Poone, je tam predsinočnim bil poskušen atentat na Gandhija, ki je le po srečnem naključju odnesel zdravo kožo. Gandhi bi se bil moral udeležiti

svečanega sprejema pred mestnim magistratom v Pooni. Ob 7.32 je pribrel pred magistrat avto, in so skavti, misleč da se je pripeljal Gandhi, pričeli peti pozdravno himno. V tistem trenutku je neznan atentator vrgel na vozilo bombo, ki je eksplodirala in težko ranila dve osebi. Minuto pozneje pa je prispel Gandhi peš, ker se je zaklel, da se ne bo nikdar več vozil v avtomobilu.

RUSIJA NAROČA BOJNE LADJE.

HELSINGSFORS, 27. junija. Po vesteh iz Moskve, je sovjetsko ministrstvo za državno brambo naročilo pri francoskih ladjedelnicah štiri križarke, vsako po 7.000 ton, in štiri rušilce. To je prvi uspeh obiska ruske vojaške komisije v Brestu in Toulonu.

ANGLEŠKI PRESTOLONASLEDNIK SE OŽENI.

LONDON, 27. junija. Širijo se vesti, da je stavila kraljica ultimatum vojvodi iz Valesa, da se mora oženiti.

Olažanje pri vsakodnevem delu nudi

Union

čokolada

PROIZVOD: „UNION“, ZAGREB

Napetost v Albaniji

PARIZ, 27. junija. Iz Albanije prihajajo poročila, ki pravijo, da raste med albanskim prebivalstvom vedno bolj odpor proti italijanskemu vmešavanju v albanske zadeve. Razpoloženje je revolucionarno in množe se celo dejanski upori, v katere se mora vmešavati tudi vojska. V tukajšnjih diplomatskih krogih se boje, da bi v primeru re-

volucije nastali resni mednarodni zapletljaji, zlasti če bi se vmešavala Italija, izkoriščujoč zadevno pogodbo s kraljem Ahmedom Zogom.

MORILEC PIERACEKEGA PRIJET?

BERLIN, 27. junija. V Swinenundu so prijeli poljskega akademika Evgena Scyba, ki je osumljen umora poljskega notranjega ministra Pierackega.

M. Ferjan:

Med četaši v Prekmurju

Nedelja v Murski Soboti. Dvojno lice ima. Dopoldanske ure so polne vrve in ulice zaživijo, ko se vsipajo ljudje kar iz dvoje hiš božjih, kjer se oznanja božja beseda po Lutru in kjer je ostala zvesta svojemu početku. Ko pa zazvonijo opoldanski zvonovi, so le redki še ostali med mestnimi hišami, drugi že hite po cestah, preko njiv in travnikov in se zgubljajo ob prvem zelenju, za katerim ždi vaške hiše. In takrat zazreš vso dolgočasnost nedeljskega popoldneva in v Murski Soboti utripa življenje edino le še pred oknim trakom drevja ob glavni cesti, kjer imajo besedo pomočniki in služkinje. Zato se kaj rad sprosti utrujenega objema nedeljskega popoldneva. Mogoče je bil tudi to vzrok, da sem se napotil na prireditev sokolskih četašev v Brezovcih. Kar pri obedu sva se zmenila z g. kapetanom, da se popeljeva tja in v zgodnjih popoldanskih urah sva bila z našim vozom že sredi ravnin. Kakor z ravnilom potegnjena cesta tik mesta, je sekala polja, ki so dremotno ležala v pripeki. V nedogled je njih zagon, silhueta daljnega drevja jih preskača, za katerimi slutiš vso prostranost, dokler se ne zadeva ob kapelske griče, ki so jo tako drzno zaježili. Le proti severu teži... za streljaj daleč so se le njive pognale, pa jih je že zastavilo drevje z belimi hišami v ospred

ju... Konjiči kaj voljno dirjajo po gladki cesti, v enakomernem ritmu se pripogiba hrbet kočijaža pred nami. Le pri ovinku zavravnava in nateguje vajeti; cesta postaja slabša. Izsušena ilovica se drobi ob kolotekih. Naselbina čiganov! Po hišah tega ne bi spoznal, le v ozkih dvoriščih vidiš vso družino zbrano. Po obrazih jih spoznaš. Moški polegavajo na podstenu, ženske čepe ob pragu in mežikajo v solncu. Kaj prijazni so in pozdravljajo v zamolklih in ostro odsekanih zlogih. Kar sami se bolj držijo in kmetij ne vidiš v bližini. Šele v Poljani zapeljemo zopet med hiše. Nekatere bi bile kakor izumrle, če se ne bi poganjali iz dvorišč privezani psi, če ne bi stale ob lesah jate gosi in stegovale vratove proti cesti. No, drugod pa so se zbrali sosede k pomenku. Brez sukenj in gologlavi sedijo v občestnem jarku. Hiša jim dela senco in prijetno je nedeljsko modrovanje. In že si zopet med polji, med vonjem svežega sena in zorečega zrnja. Kakor skliučene starke sesedle prve kope pokošenega žita med razore. Kose so že spregovorile svojo besedo. Ob drugih njivah že tudi latje sili k tlom. Brezovci! Cesta, ki zavije v vas, je prazna, za dvoriščnimi ograjami je mir. Raz kmečke hiše vihrajo skromne trobojnice. In takšno je vse tja do mosta, kjer zavije cesta proti šoli. Mnogi ljud

stva. Skoro zaman iščeš mestnih obrazov, kamor pogledaš, povsod le zarjavela kmečka lica, v katera je življenje stisnilo trde poteze. Vmes postavni fantje v četaških krojih. Praznično oblečena deca. Še s spokojnih obrazov žena je izginila vsakdanost. Telovadišče. Na poveljniškem odru, ves v zelenju, oprt na ograjo govori br. Velnar. Trdo pada njegove besede in zadevajo prisluškujočo množico: kralji, domovina in ljubezen do vsega, kar je našega. Proč roke od naših ravnin in naših domov! Prekmursko ljudstvo se zaveda svojega porekla. Revizionizem je naduta beseda, ki jo prenaša le krpa papirja, a ne ljudstvo. In le drobci v dokaz je zbor Sokolov v Brezovcih... Pritrjevanje in vzkliki: Akordi državne himne. Svečana tišina je kakor tila molitev.

Nastop Sokolov. Agilni br. Turek vodi telovadbo. Sokolska deca. Nekaj jih je v krojih, večina kmečkih fantov in deklic je v prazničnih oblekah. Plešejo in telovadijo. Matere so ponošne, a štedijo besede hvale, kot bi se ob sebi razumelo, da je delo njih otrok dovršeno. Kmečki očanci se premikajo po sedežih in neravno zaježujejo svoje zadovoljstvo. Ko so pa nastopili dečki iz Strukovcev pod vodstvom učitelja Baka, pa so se jim razvezali jeziki. Strumnost in samozvestnost fantičev jih je do tega pripravila. Hvalijo skromno, ker so našli v nastopu mnogo koristi za poznejše življenje. Telovadna skladba »Naprej«, ki jo

je izvajala brezovska deca pod vodstvom br. Furka, pa bi bila za vsako mestno akademijo. Godba mladina, mehki kot s čuvstvom prežeti gibi so ustvarjali razpoloženje, ki je bolešno odjeknilo v notranjosti. Še in še so se valili telovadci na telovadišče. Moški in ženski naraščaj iz Murske Sobotice, člani in članice pod vodstvom okr. načelnika Bračka, orodna telovadba in nastop mačkovskih deklic v krojih s cvetjem za pasom in v lasih. Pele-so in telovadile, pristrčno in lepo, kot zna le otrok, ki se je lotil dela iz ljubezni. Prav to tudi velja za pečarovsky deco, ki jo je vodil br. Berden. Za smeh pa je skrbel zadnja točka, ko so tekali člani preko različnih zaprek. Narodni kolo je zaključil program.

Počasi se je izpraznilo telovadišče. Kakor bi se obotavljalo, je ljudstvo krenilo na cesto, postajalo v gruclah in se glasno razgovarjalo. Potem so se razgubili med hišami in vrtovi, odhajajoč s spomini in vtisi, ki ne bodo ostali brez sadov. Vse bolj so se daljšale sence hiš in prijeten hlad je zavel z goriške strani. Kolesa so zopet zaropotala po trdi cesti in požirala daljina pred seboj. Ko smo zavili med prve hiše sosednje vasi, sem se ozrl nazaj. V modrikasti soparici, ki jo je stikal mrak preko polj, so vstali za nami Brezovci. In ime tilie in skromne vasi, katere utrip je bil danes tako močen in veličasten, je bila kakor lepa in prijetna misel.

Piccard o prometu bodočnosti

Ko bodo stoletja dnevi...

Znanj profesor Piccard je predaval te dni v Natesu o potovanju nad zvezdami. Po njegovem mnenju se za taka potovanja ne bodo mogli rabiti ogromni topovi in rakete. Potrebno pogonsko silo bo treba dobiti z izpremenbo energije. Za pot od zemlje do Merkurja in nazaj bi bilo treba samo 55 kg svinca, seveda pod pogojem, da bi se dal ta svinec izpremeniti v svetlobno energijo.

Zdaj človeštvo že lahko razmišlja o tem. Svetloba kot energija bi človeka oprstila spon zemeljskega časa. Leta medsvetovne plovbe bi odgovarjala stoletjem in tisočletjem na zemlji. Deček bi zapustil zemljo in vrnil bi se kot odrasel mož. Ugotovil bi pa, da se je v njegovi odsotnosti zemlja postarala za 100.000 let. Videč, kako poslušalci strme, je prof. Piccard dejal: Gotovo mislite, da se mi meša, pa se motite. Višek industrijskega razvoja še ni bil dosežen in človeštvu pripada bodočnost.

Mnogo lažje od medsvetovne plovbe je letanje v velikih višavah. Vse, kar je potrebno za polet iz Pariza v New York v višini 25.000 m, je zraku nedostopna kabina in zračni kompresor za motor. Tako letalo že grade in letalo bo s hitrostjo 400 do 500 milj tam, kjer ni viharjev ne megle. Iz Pariza v New York bo rabilo 8 ur pri popolni varnosti. O medsvetovnem potovanju je prof. Piccard še dejal, da so slonele ideje pisatelja Verneja na pravih temeljih, samo njegovi računi so bili napačni. Tako bi rabili top s 370 milj dolgo cevjo, če bi hoteli izstreliti kroglo na luno z začetno hitrostjo 7 milj v sekundi. Bodočnost medsvetovnega potovanja je po Piccardovem mnenju v izpreminjanju energije.

Strele v zraku ni nevarna

Po katastrofi ameriškega zrakoplova »Acrona« je bil ustanovljen pododbor za letalski promet, ki naj bi z meteorologi in fiziki pojasnil vprašanje, ali preti letalu, odnosno zrakoplovu nevarnost, če zaide v nevihto. Pododbor je to vprašanje temeljito proučil in objavil obširno poročilo, ki posnemamo iz njega nekaj zanimivih podatkov. Če pazimo pri zračnem prometu na glavna varnostna pravila, se nam ni treba bati strele. Z vodikom napolnjeni zrakoplov je prav tako malo v nevarnosti, kakor s helijem napolnjeni zrakoplov, čeprav se vodik hitro vname, helij pa sploh ni gorljiv. Seveda mora imeti zrakoplov na površju kovinasto mrežo. Čim gostejša je ta mreža, tem bolj je varen zrakoplov. Tudi pri letalu lahko zavarujemo potnike in motor pred strelo brez posebnega truda in stroškov. Nevarnost strele same je v zraku neznatna. Vendar pa morajo letal-

ci paziti, da se izognejo nevihti, čeprav imajo vsa zaščitna sredstva proti streli. Med nevihto je namreč mnogo bolj nevaren močan veter, kakor pa strela.

Varstvo živali v republiki Poljski

Poljska republika, na katero pogosto gledajo druge države kot na neko pastorko, je nedavno dosegla v etičnih problemih mogočen napredek, ki ga naitopleje pozdravljajo vsi humano misleči ljudje. Zasluga poljske Lige prijateljev živali v Varšavi je, da je poljska vlada pred leti izdala za varstvo živali naredbo, ki jo po vsej pravici smatrajo za najmodernejšo na svetu. To naredbo je prav navdušeno pozdravil tudi mednarodni svetovni kongres društev za varstvo živali, ki je zboroval na Dunaju.

Poljska se je torej postavila v ospredje etični stremljeni. Kako obširen, odnosno temeljit je zakon v obliki naredbe v varstvu živali, nam pričajo dejstva, da so zaščitene vse živali brez izjeme in da strogo kaznuje vsako grdo ravnanje z njimi. Kazni zopet kršitelja te naredbe dosega 2000 zlotov ali 6 tednov zapora, oziroma oboje skupaj. Za siroveže je določena celo ječa do enega leta. Za prestopke otrok pa se morajo zagovarjati starši ali varuhi.

Na Poljskem so torej živalim priznane vse pravice in zaščita. Varnostne oblasti imajo najstrožji nalog, da pomagajo z vsemi razpoložljivimi sredstvi članom društev zavarstvo živali, morajo pa tudi same podpirati njihova stremljenja. Policija in orožništvo radevolje pomaga zasledovanju divjih lovcev in razdiralcev gnezd ter je bilo že več stražnikov in orožnikov za to odlikovanih. Člani društev za varstvo živali so pooblašeni, da smejo psredovati, kjer je potrebno in sestavljajo zapiske, ki jih izročajo varnostnemu uradu v nadaljnje postopanje. Tudi smejo policijski organi takoj kaznovati krivca, ko ga zalotijo. Vsi zapisniki zoper kršitev naredbe o varstvu živali romajo s policije na sodišče. Članom društev za varstvo živali pa ni treba priti k sodišču za pričo, ker uživajo kot časti vredne in nesebično delujoče osebe popolno zaupanje. Razprave se vrše ob določenih dnevih in pred določenimi sodniki. Če pobegne kak mučitelj živali, zadostja pisk posredujočega zaščitnika živali, in policija ustavi ves promet na cesti, da lažje prime begunca.

Posebno pažnjo posvečajo kopitarjem. Če zaloti policija na cesti bolnega konja, ga takoj plomkira. Plombo nosi žival toliko časa, dokler ni popolnoma ozdravila in se s plombo ne sme pojaviti na cesti. Le oni nadzorniki Društva za varstvo živali, pod čigar nadzorstvom so, je upravičen, da sme žival zopet na delo.

Zanimivo je, da je bila omenjena na-

redba o varstvu živali objavljena in večkrat ponatisnjena v posebnih izdajah. Razveseljivo je tudi dejstvo, da so listi takoj izjavili svojo pripravljenost in dali člankom o varstvu živali prostor v svojih kolonah. Na ta način so društva za varstvo živali silno razvila in podkrepila svoje delovanje. Splošno obstoja na Poljskem nekaj strah pred člani društev za varstvo živali, ki jih lahko opazimo ob vsakem času na cestah in vsepovsod s posebnimi znaki. Veliko energijo in vztrajnost pa razvija zlasti liga prijateljev živali v Varšavi. Ona izdaja mesečnik pod naslovom svet živali, ki ga odločno urejuje Janina Mascevska. Polj-

ska republika je torej v jedru doumela etično-kulturni problem: Varstvo živali pospešuje varstvo ljudi!

Naša revija

Triglavanski listi, III., 2. številka prinaša: »Veliki učitelj in njegov hvalični učence«, nadaljevanje korespondence med Levcem in Strekljem: dr. Anton Dolar: »Nekaj seksualnih problemov in njih rešitev pri boljseviki in — Platonu«; Poročila: Zapisnik o 14. rednem občnem zboru star. društva »Triglava« 25. III. 1934 v Mariboru; Tristitia in Beleške na očitku. »Triglavske liste« urejuje dr. P. Strmšek v M. Soboti.

Stefanija Gnus naznanja v svojem in v imenu svojih otrok, Amalije, Rudolfa, Milosa in Ludvika vsem sorodnikom, znanem in tovarišem, da je njen dobri soprog, oz. oče, stari oče, tast in brat, gospod

Mihael Gnus

nadstrojevodja drž. železnic v pok.

v sredo, dne 27. junija ob ¼5. uri zjutraj v 71. letu, kot žrtev cestne nesreče, previden s sv. zakramenti za umirajoč, po mukepolni bolečini, mirno v Gospodu zaspal.

Pogrebni obred bo v petek, dne 29. junija ob 15. uri iz kapele mestnega pokopališča do rodbinske grobnice k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala, dne 30. junija ob pol 9. uri v frančiškanski župni cerkvi v Mariboru.

Maribor, dne 27. junija 1934.

2652

ALEKSANDROVO

OTOK KRK NAJLEPŠE KOPALIŠČE GORNJEGA JADRANA

HOTEL VILA LUCIJA

TIK OB MORJU — PENSION DIN 55.— DO DIN 65.—, PRVOVRSTNA POSTREZBA — ZAHTEVAJTE PROSPEKTE — UGODNE PAVŠALNE CENE — NOVA UPRAVA BORIS M. PLESNIGAR.

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Govoril sem.«
 »In tvoji ljudje? Kje so tvoji ljudje?«
 »Ne vem, gospod gospodov!«
 »So ji oni pomagali pobegniti?«
 »Dejal sem, da ne vem ničesar.«
 Ves zasoplen in prepadan je planil Amazaris v prestolno dvorano in padel pred faraonom na kolena.

»Si jo našel?« je vprašal Semis Ofris.

»Nisem. Ugotovil sem samo, da sta brez sledu izginila azteška častnika Savadagak in Buramak in z njima je odšlo deset njihovih vojščakov.«

»Savadagak in Buramak in deset vojščakov?« je kričnil Aftagad. »Kdaj so izginili? Kako? Kam?«

»Tega ne ve nihče,« je odgovoril Amazaris in vstal.

»Potem smo našli sled!« je dejal faraon. »Njihov pobeg je v zvezi s pobegom prinčice. Išcite dalje! Pošljite čete na vse strani! Pobegniti ne morejo!«

»Tvoj ukaz bo izpolnjen takoj, gospod gospodov!« je odgovoril Amazaris.

»Jaz sam jih bom pomagal zasledova-

ti,« je dejal Aftagad. »Dovoli mi, veliki, da ti izkažem svojo neomajno vdanost.«

»Tvojo porudbo sprejem,« je odgovoril faraon nekoliko pomirjen. »Dokazuje mi, da si zares nedolžen. Da, sedaj razumem, to je delo tvojih častnikov, ki sem ju rešil žrtvenika svetega bika. Samo kako sta jo mogla odpeljati iz palače in z dvora? Toda s tem še nisem izrekel zadnje besede. Prideljen boš zasledovalcem, in če ujamete princeso in jo pripeljete nazaj, bo moja milost še nadalje s teboj, ako pa je ne ujamete, bom dal pomoriti vse tvoje spremstvo in tebe samega. Potem bom odposlal vojsko v deželo tvojega očeta in jo razdejal, da kamen ne bo ostal na kamnu. Si razumel?«

»Sem, veliki!«

»Poizvedujte dalje!« je naročil faraon Amazarisu. »Nadzirajte princa, da ne pobegne, in pošljite k meni Abusirisa!«

»Kakor ukazuješ, veliki!« je odvrnil Amazaris in se odstranil skupaj z Nefteramisom in Aftagadom.

Pet tisoč častnikov in vojščakov je

92

preplavilo prestolnico Atlantide in zastržilo vse izhode in ceste. Pričela se je preiskava, kakršne Semisiris se ni doživel in kmalu so vedeli že vsi stotisoči Semisircev, da je na skrivnostni način pobegnila z zastraženega dvora princeza iz dežele večernih gora. Naenkrat je bilo njeno ime na vseh jeziki in postala je skoraj nadnaravna junakinja, čudežno bitje, skrivnostna prikazen.

Pet tisoč častnikov in vojščakov je iskalo pobeglo azteško princeso. Savadagaka, Buramaka in njuno malo četo, a iskalo je zaman. Šele pozno proti polnočju je Amazaris ugotovil, da sta že stito noč po vrnitvi Abusirisove vojske izginila na prav tako skrivnostni način dva vojščaka in je z njima vred odplaval tudi ena zaplenjenih galej vladarja bakrenopolnih Inkov. Poveljnik čete je šele tedaj javil Abusirisu, kar bi bil moral že takoj, ko je ugotovil, pa je mislil, da mu tega ne bo treba in ne bo nikoli nihče izvedel za njegovo nepazljivost.

Tedaj preiskava ni bila več brez uspeha. Obroč se je zožil. S princeso večernih gora sta izginila azteška častnika z desetimi vojščaki, obenem z njima pa sta izginila dva vojščaka Abusirisove vojske in izginila je galeja. Sled je bila

odkrita. Ubežniki so se odpeljali na galeji po reki Kali...

Abusiris je ustavil preiskovanje dvora in Semisirisa. Častniki Abusirisove vojske, ki se je bila komaj vrnila iz južnih pokrajin, so izbrali najboljše galeje in najboljše mornarje in še preden se je solnce prevrnilo z zenita, je odplulo po veletoku navzdol deset ladij zasledovalk. Obenem je zapustila mesto četa Abusirisovih konjenikov, razdeljena na dva oddelka, da preiščejo obrežja in okolico, če bi ubežniki krenili na kopno.

Strah pred jezo velikega in želja po obljubljeni nagradi sta gonila mornarje in konjenike, da so napeli vse svoje moči. Zasledovalne galeje so kakor urne povodne ptice rezale skoraj mirno gladino veletoka. Razvrščene v dve vrsti, prvo v bližini levega in drugo v bližini desnega brega, so opazovale obrežja in vodovje. Častniki so napenjali oči, zapovedniki so priganjali veslače, kričali in kleli, vsi so pa bili trdno prepričani, da so Azteki z ukradeno galejo že daleč daleč pred njimi.

(Se bo nadaljevalo.)

V vsaki slovenski hiši „Večernik“!

Pohištvo

iz mizarstva Wešjak
 je poceni, lepe oblike in ustreza vsem zahtevam.

Stanovanjske in spalne sobe v vseh cenah.
 Moderne kuhinjske opreme.
 „WEKA“ Maribor, Alaksandrova 15

Preselitveno naznanilo!

Naznanjam cenjenemu občinstvu Maribora in okolice, da sem preselila svojo

trgovino z dežniki

iz Gosposke ulice 1 v

Ulico 10. oktobra 4

Potrudila se bom, vsa naročila cenjenih odjemalcev izvršiti čim najbolje in prosim, da me še v nadalje s svojim obiskom počastijo. Priporoča se za obilen obisk

Apol. Füllekruss-Petrosi

Maribor, Ulica 10 oktobra 10. Ust. 1868.

Za kopališče priporočamo:

DAMSKE KOPALNE OBLEKE iz bombaža v mnogih barvah Din 35.—
 DAMSKE KOPALNE OBLEKE iz čiste volne 95.— 80.—
 DAMSKE VOLNENE KOPALNE OBLEKE »Ribana« z modernim hrbtnim izrezkom od 132.—
 DAMSKE VOLNENE KOPALNE OBLEKE, moderni pleteni vzorci s prestavljivimi naramnicami od 150.—
 DAMSKE KOPALNE OBLEKE s širokim krilcem za močnejše dame iz volne in bombaža od 120.—
 DAMSKI SUN-DRESS za solnčenje 40.— 30.—
 OBALNE MAJICE čedni črtasti vzorci 55.—
 KOPALNI KLOBUKI iz platna in slame 30.— 20.—
 KOPALNI PLAŠČI, OBALNE PIŽAME, ZADNJE NOVOSTI

MOŠKA KOPALNA OBLEKA iz bombaža Din 48.—
 KOPALNE OBLEKE ZA GOSPODE iz volne od 94.—
 MOŠKE PLAVALNE HLAČE barvaste in črne 20.— 12.—
 KOPALNE HLAČE ZA GOSPODE iz volne od 45.—
 OTROŠKE HLAČE z naramnicami, prstnobarvne 25.—
 OTROŠKE KOPALNE OBLEKE iz volne 56.—
 GUMIJASTE ČEPICE posebno močne s trakom 30.—
 KOPALNI ČEVLJI IZ GUME IN PLATNA 50.— 36.— 24.— 12.—
 KOPALNI PASOVI 10.— 6.—
 KOPALNE RUTE iz frotirja 100×160 cm 48.—
 FROTIRASTE BRISAČE prstnobarvne 24.— 17.— 13.—
 KOPAL. TORBICE iz indentran-platna 25.— 12.—

C. Büdefeldt, Maribor, Gosposka ul. 4-6

Mali oglasi

Razno

ŠIVALNE STROJE, kolesa in otroške vozičke proda po ugodnih cenah Alojz Ussar, Trubarjeva ul. 9-1. 2540

POZOR!

Sveže pivo iz sodčka, ter razna druga jedila, po zmerjeni ceni vsak čas na razpolago v gostini »Prešernova klet«, Gosposka ul. 26. Sprejemamo tudi abonente. 2607

VINOTOČ NA KALVARIJI (Jan) otvorjen. 2654

Prodaj

ENODRUŽINSKA HIŠA z vrtom v Mariboru pod lastno ceno na prodaj. Poizvede se pri g. Mavriču, Betnavska cesta 6. 2632

POZOR!

V Gornji Gosposki, v bližini parka, lepa dvostanovanjska vila proti ugodnemu odplačilu na prodaj. Nagov v upravi »Večernika«. 2635

ŠE NEKAJ STAVBIŠČ

in enodružinska hiša na prodaj na obroke. Schwarz, Maribor, Klavniška ul. 14. 2636

PISALNA MIZA

in kopalna banja poceni na prodaj. Špesovo selo 8. 2638

HIŠA

v Studencih na prodaj za 38.000 Din. Gosposkova ul. 1. 2641

GOSTALNA

z lepim lokalom ter 1400 m² vrta ugodno na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 2642

HIŠO

dve sobi in kuhinjo in podstrežno sobico, z gospodarskim poslopjem in velikim vrtom prodam. Pobrežje Na sipna ulica 40. 2645

NOVA, ZIDANA HIŠA

soba in kuhinja, na prodaj. Potreben kapital 22.000 Din. Pobrežje, Delavska ul. 3. 2650

V najem

GOSTILNO

oddam v najem. Potrebna kavčija 15.000 Din. Naslov v upravi »Večernika«. 2643

Pouk

NEMŠČINA

knjigovodstvo po lahki, hitri, sigurni metodi. Posamezno in v skupinah za šolo in zasebno rabo. Naslov v upravi. 2637

Soba odda

OPREMLJENO SOBO

solnčno, poseben vhod, eno za eno osebo, eno za dve osebi, oddam takoj. Stritarjeva ul. 5-1. 2575

DVA GOSPODA

sprejem na hrano in stanovanje. Dravska 15. 2610

GOSPODA

sprejem na stanovanje in na hrano. Cena tedensko 100 Din. Vpraša se Tomšičeva cesta 2, Baron Twickel, 2631

ŠNAZNA SOBA

z celo postrežbo se odda letoviščarjem za poletne mesece. Več se izve pri G. Dreisbnerju, Selnica ob Dravi. 2634

OPREMLJENO SOBO

oddam gospodični. Radvanjska cesta 6/II. 2644

OPREMLJENO SOBO

z dvema posteljama in posebnim vhom oddam. Barvarska ulica 3. 2651

Stanovanje

LEPO STANOVANJE

v mansardi, dve sobi, kuhinja, pritlikline, takoj oddam. Betnavska cesta 39. 2618

IŠČEM SOBO

s štedilnikom za dve osebi v mestu. Ponudbe pod »Takoj« na upravo »Večernika«. 2633

SOBO

s štedilnikom oddam. Težno, Vodnikova ul. 9. 2640

Vinotoč

kakor vsako leto zopet otvorjen

Aloizij Arbeiter
 Rošpoh 98. 2639

Če so potrebne Vaše postelje ponovnega zrahljanja, če so potrebne Vaše madrace ponovnega tapetiranja, če je potrebno Vaše pohištvo nove prevleke, potem se obrnite do nas. Postregli Vas bomo dobro in poceni. Da dosežemo največjo čistost, smo nabavili najnovejše in najmodernejše stroje za razčesavanje žime in afrika in izumili specialno napravo za čiščenje tapetiranega pohištva od prahu.

WEKA
MARIBOR

Spomnite se CMD

Oglašujte!

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Najboljše izbira poletnega blaga v

TRPINOVEM BAZARJU

Vetrinjska ulica 15

REVIGAL

proti kožnim boleznim

Reg. pri Min. s. p. in nar. z. v Beogradu. Ime zakonom zaščiteno kon. št. 8407-9-10

zdelovalec: Lekarnar BRANISLAV MOND NI Slovenska Bistrica (Oravska banovina)

Reg. pod S. br. 6540 od 5. IV. 1934.